

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

FACTORS INFLUENCING SAVINGS OF PEOPLE IN DUSIT DISTRICT, BANGKOK

รารินทร์ ถาวงกลาง

หลักสูตรปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การเงินและการธนาคาร) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

RARIN TAWONGKLANG

THE DEGREE OF MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION (FINANCE AND BANKING)

RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการตัดสินใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ลักษณะประชากรทั่วไป (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (3) เพื่อศึกษาการตัดสินใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ปัจจัยด้านสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ (1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติการทดสอบแบบ t-test และใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการตัดสินใจในการออมไม่ต่างกัน และปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจในการออมเงินไม่ต่างกัน

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม; การตัดสินใจในการออม; ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) To study the savings decisions of the people in Dusit District, Bangkok, classified by general population characteristics, (2) to study factors influencing savings decisions of people in Dusit District, Bangkok, classified by economic factors, and (3) To study the savings decisions of the people in Dusit District, Bangkok, classified by social factors. The sample group used in this research was 400 people in Dusit District, Bangkok, using a questionnaire as a tool for collecting data. In analyzing the research data, this research was divided into 2 parts as follows: (1) descriptive statistics, including frequency, percentage, mean and standard deviation, and (2) Inferential statistics including t-test and one-way ANOVA.

The hypothesis testing results revealed that personal factors of people in Dusit District, Bangkok, with different occupations and average monthly income, had similar saving decisions, and personal factors of people in Dusit District, Bangkok, with different genders, ages and educational levels had similar savings decisions.

Keywords : factors influencing savings; saving decisions; people in Dusit district Bangkok

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การออม เป็นการแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเก็บสะสมไว้สำหรับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อไว้ใช้ในอนาคต เพื่อเวลาฉุกเฉิน เพื่อใช้ในสิ่งที่อยากได้หรืออยากทำ การออมส่วนใหญ่มักอยู่ในรูปแบบที่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียนเงินต้นต่ำ และได้รับผลตอบแทนไม่สูงนักเมื่อเทียบกับการลงทุน เช่น การฝากออมทรัพย์ การฝากประจำ การซื้อสลากออมทรัพย์

วัตถุประสงค์ในการออม

อาจจะจัดสรรวัตถุประสงค์หลักได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ออม เพื่อกรณีฉุกเฉิน ควรมีจำนวนเท่ากับรายจ่ายประจำ 6 เดือน เพื่อเก็บไว้ใช้ในกรณีเจ็บป่วย หรือมีเหตุให้ต้องใช้จ่ายเงินก้อนอย่างเร่งด่วน

ส่วนที่ 2 ออม เพื่อเติมฝัน เป็นการออมระยะสั้นถึงปานกลาง 1-5 ปี เพื่อนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่ต้องการ เช่น ท่องเที่ยว ซื้อของที่อยากได้ หรือบริจาคสังคม

ส่วนที่ 3 ออม เพื่อวัยเกษียณ เป็นการออมระยะยาว เพื่อใช้จ่ายเมื่อพ้นวันทำงาน และมีเพียงพอ สำหรับการดูแลสุขภาพทำกิจกรรมเพื่อความสุขในชีวิตและลดภาระของลูกหลาน

ส่วนที่ 4 ออม เพื่อการลงทุนเป็นการนำเงินออมไปลงทุนให้เงินงอกเงย เช่น ซื้อพันธบัตร กองทุนรวม หุ้น ฯลฯ ซึ่งควรเลือกการลงทุนที่เหมาะสมภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ปัจจัยที่ควรพิจารณาในการออม

เมื่อเราเริ่มออมเงินแล้ว สิ่งต่อไปที่จะต้องพิจารณาคือ เราจะเก็บเงินออมนั้นไว้อย่างไร หากจะเก็บเป็นทางเลือกของเราจึงอาจเป็นการมองหาผลิตภัณฑ์เพื่อการออมหลากหลายรูปแบบที่ออกโดยสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น เงินสดไว้กับตัว แม้จะนำมาใช้จ่ายได้ง่าย แต่ก็เสี่ยงต่อการสูญหายและไม่มีผลตอบแทนที่จะทำให้เงินออมงอกเงยได้

1. บัญชีเงินฝาก

2. ผลิตภัณฑ์คล้ายเงินฝาก

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนมีการวางแผนการออมเงินที่เหมาะสมและเพียงพอกับค่าใช้จ่ายในอนาคต

วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการตัดสินใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ลักษณะประชากรทั่วไป

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

1.2.3 เพื่อศึกษาการตัดสินใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ปัจจัย ด้านสังคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 ทำให้ทราบถึงทัศนใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
- 1.3.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
- 1.3.3 เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีการออมมากขึ้น
- 1.3.4 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสถาบันการเงิน เพื่อใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนใจออมเงิน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนบุตร ระดับการศึกษาและอาชีพ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการออม ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ รายจ่าย ภาระหนี้สิน ระยะเวลาในการได้รับผลตอบแทน อัตราเงินเฟ้อ และอัตราผลตอบแทน

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ประชากรในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่อยู่ในวัยทำงาน จากผลการสำรวจจำนวนประชากรในเขตดุสิต กรุงเทพมหานครที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ทั้งที่มีงานทำ และไม่มีงานทำ ในทุกสายอาชีพ ณ ไตรมาสที่ 3 พ.ศ. 2564 พบประชากรที่อยู่ในวัยทำงานจำนวน 38,577 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัด, 2564) กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรในเขตดุสิต กรุงเทพมหานครในวัยทำงาน 400 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาประชาชนที่อาศัยหรือทำงานอยู่ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ทำการศึกษาตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน 2566

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการออม

จุฑาธิปไตย ฤกษ์สันหัต (2555) การออม หมายถึงการเก็บเงินที่ละเล็กทีละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งการออม ส่วนใหญ่มักจะอยู่ในรูปของเงินฝากธนาคาร หรือบริษัทเงินทุน โดยได้รับดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทน จุดประสงค์หลักคือเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน

เกษมศรี ปุชนีย์วงศ์, 2558 การออมเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ หมายถึง ส่วนหนึ่งของรายได้ ปัจจุบันที่ไม่ได้ใช้ จ่ายไปเพื่อการบริโภค หากแต่เก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายต่าง ๆ ในอนาคต หรือการนำเงินออมไปลงทุนเพื่อหาผลประโยชน์ตอบแทน ในทางเศรษฐศาสตร์แบ่งการออมของ ประเทศ ออกเป็น การออมภาครัฐและการออมภาคเอกชน โดยที่การออมภาคเอกชนแบ่งออก เป็นการออมภาคธุรกิจ และการออมภาคครัวเรือน การออมของประชาชนทั่วไปจัดเป็นการออม ภาคครัวเรือนในทางเศรษฐศาสตร์

กฤตภาส เลิศสงคราม, 2555 การออมหมายถึงรายได้สุทธิหลังหักภาษีเป็นส่วนที่เหลือจาก การใช้จ่ายหรือการบริโภค

กนกอร น้ำสมบูรณ์และวีระชาย จันทจร (2550) ได้ศึกษา เรื่องการตัดสินใจออมเงินกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการ ตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิกกองทุน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนผู้ที่อยู่ใน อุปการะ รายได้ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจสมัครเป็นสมาชิก ในส่วนของสิทธิประโยชน์ทางภาษีสามารถ นำไปลดหย่อนภาษีได้ และกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนเป็นอย่างดี

ณภัทร สุตถนอม (2556) พิชญ์สินี ศรีเดช (2556) และดาราวรรณ ธนะศรี (2556) ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเข้าสู่ระบบ ประกันสังคมของแรงงานนอกระบบผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่อยู่ในอุปการะ ความรู้ความเข้าใจ วัตถุประสงค์ใน การสมัคร การชักชวนจากคนใกล้ชิด แรงจูงใจ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ

ผุสดี เรืองคา (2556) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ จากผลการศึกษาพบว่า อายุ และระดับการศึกษา เป้าหมายการออม ผลตอบแทน สิทธิประโยชน์ทางภาษีมีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อการตัดสินใจออมเงิน

ดุสิตธิ์ จัษฎ (2555) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการฝากเงิน พบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ การศึกษาจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์ พฤติกรรมการฝากเงิน และปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการฝากเงิน

ณัฐกา ธนะขว้าง (2560) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมแผนการออมเพื่อการบำนาญยามชราภาพผ่านกองทุนการออมแห่งชาติของแรงงานนอกระบบจังหวัดอ่างทอง พบว่า ปัจจัยหลักที่ให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการออมเพื่อการดำรงชีพยามชรา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

(Barnard, 1938; Simon, 1960) การตัดสินใจ (Decision Making) การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการในการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจาก หลากหลายทางเลือกที่ได้นำมาพิจารณา หรือ ประเมินไว้อย่างดีแล้วว่าเป็นทางเลือกที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้วางไว้ การตัดสินใจจึง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ

Moody (1963) ได้กล่าวไว้ว่า การตัดสินใจเป็นการกระทำที่จะต้องทำ เมื่อไม่มีเวลาที่จะหา ข้อเท็จจริงอีก ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ เมื่อใดถึงจะตัดสินใจว่าควรหยุดหาข้อเท็จจริง แนว ทางแก้ไขจะ เปลี่ยนแปลงไปตามปัญหาที่จะต้องมีการแก้ไข ซึ่งการรวบรวมข้อเท็จจริงจะมีความ เกี่ยวพันกับการใช้จ่าย และการใช้เวลาอยู่

Gibson and Ivancevich (1970) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการสำคัญขององค์การที่ผูก บริหารจะต้องกระทำให้อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสาร (Information) ซึ่งจะได้รับมาจากโครงสร้างองค์การ พฤติกรรมบุคคล และกลุ่มในองค์การ

ปัจจัยสำคัญในการออม

เอกฉัตร สิริสรรรคานันต์ (2547) กล่าวว่า โดยทั่วไปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคและ การออมมี อยู่หลายปัจจัย แต่ปัจจัยสำคัญ ๆ และมีอิทธิพลค่อนข้างสูงต่อการบริโภคและการออม ได้แก่

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

1) รายได้ในปัจจุบันหมายถึง รายได้ส่วนบุคคลสุทธิ ซึ่งเป็นรายได้ที่บุคคลหรือครัวเรือน สามารถ นำไปใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการ หรือนำไปเก็บออมได้อย่างแท้จริง รายได้ในปัจจุบัน ถือว่าเป็นปัจจัย ที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการบริโภคหรือเก็บออมของครัวเรือน เมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ เนื่องจากครัวเรือนจะ มีความสามารถในการบริโภคหรือเก็บออมมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับรายได้ที่ครัวเรือนได้รับจากการ ขายปัจจัยการผลิตของตนเป็นหลักนั่นเอง

2) รายได้ในอนาคตที่คาดคะเนไว้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริโภคและออม ของครัวเรือนในทิศทางที่แตกต่างกัน ถ้าครัวเรือนคาดคะเนว่ารายได้ในอนาคตของตนจะเพิ่มขึ้น ครัวเรือนจะบริโภคมากขึ้นในปัจจุบัน และลดการออมลง แต่หากครัวเรือนคาดคะเนว่ารายได้ ในอนาคตซึ่งตนเองจะลดลง ครัวเรือนจะลดการบริโภคในปัจจุบันลง และเพิ่มการออมมากขึ้น

3) ความมั่งคั่งซึ่งแสดงถึง มูลค่าสุทธิระหว่างสินทรัพย์ที่มีอยู่ในรูปของสินทรัพย์ทางการเงิน และสินค้าที่จับต้องได้ เช่น บ้าน รถยนต์ เป็นต้น กับหนี้สินทั้งหมดของครัวเรือน ณ จุดใดจุดหนึ่ง ของเวลา โดยการเพิ่มขึ้นของความมั่งคั่งจะทำให้การบริโภคในปัจจุบันเพิ่มขึ้น แต่จะทำให้การออม ลดลง ในทางตรงข้าม การลดลงของความมั่งคั่ง จะทำให้การบริโภคในปัจจุบันลดลง แต่จะทำให้การออมเพิ่มขึ้น

4) อัตราดอกเบี้ย คือ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง โดยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงมีอิทธิพลต่อ การบริโภค และการออมในลักษณะที่สวนทางกัน กล่าวคือ ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงสูงขึ้น ต้นทุนในการกู้ยืมเพื่อการบริโภคของครัวเรือนย่อมสูงขึ้น ทำให้ความต้องการบริโภคของครัวเรือน ลดลง แต่ในขณะเดียวกัน ถ้าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่สูงขึ้น สะท้อนผลตอบแทนที่จะได้รับจากการออมเพิ่มขึ้น ทำให้ครัวเรือนมีแรงจูงใจที่จะเพิ่มการออมให้มากขึ้น ในทางตรงข้าม หากอัตรา ดอกเบี้ยที่แท้จริงลดลง การบริโภคของครัวเรือนย่อมเพิ่มขึ้น ในขณะที่การออมลดลง

5) อัตราภาษีโดยที่ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีผลกระทบทางอ้อมต่อการบริโภคและการออม ผ่านรายได้ปัจจุบัน เนื่องจาก หากรัฐบาลมีการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงขึ้น ย่อมทำให้รายได้ ในปัจจุบัน หรือรายได้ส่วนบุคคลสุทธิลดลง จะส่งผลต่อการบริโภคและการออมของครัวเรือนให้ลดลง ตามไปด้วย ในทางตรงข้าม หากรัฐบาลมีการลดการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ย่อมทำให้รายได้ ในปัจจุบันหรือรายได้ส่วนบุคคลสุทธิเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อการบริโภคและการออมของครัวเรือน ให้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ปัจจัยทางด้านสังคม

ค่านิยมทางสังคม ถือเป็นอีกปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริโภคและการออมของครัวเรือน ค่านิยมเกิดจากแรงกดดันทางสังคม โดยหากสังคมให้ความสำคัญกับการประหยัด สังคมดังกล่าว จะให้ความสำคัญกับการออมมากกว่าการบริโภค ขณะที่สังคมใดให้ความสำคัญกับวัตถุเป็นหลัก สังคมดังกล่าวย่อมให้ความสำคัญกับการบริโภคมมากกว่าการออม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาของจุฑาธิปดี ฤกษ์สันหัต (2555) พบว่า ทั้งพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการ ไม่มีการวางแผนการออม คือ ไม่มีการกำหนดการออมไว้แน่นอนในแต่ละเดือน แต่จะออมเงิน ตามที่เหลือ มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน 1,000-5,000 บาท มีวัตถุประสงค์การออม คือ เก็บไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน รูปแบบการออมส่วนใหญ่ คือ การออมประเภทเงินฝากออมทรัพย์ในสถาบัน การเงิน และมีแนวโน้มการออมในอนาคตเพิ่มขึ้น และปัจจัยที่กำหนดการออมลำดับแรก คือ รายได้ ของตนเอง

การศึกษาของเนษพร นาคสีเหลือง (2557) ที่พบว่า พนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีความถี่ในการออมต่อปี คือ 4 ครั้งขึ้นไป มีการออมเฉลี่ยเดือนละ 5,000 บาทขึ้นไปมีระยะเวลาในการออม 1- 6 ปี รูปแบบการออม คือ เงินฝากประจำและการออมประเภทอื่น ๆ ในสถาบันการเงิน ปัจจัยที่มีผลต่อการออมมากที่สุดคือ ทศนคติในการออม รองลงมาคือ อัตราดอกเบี้ยการยอมรับความเสี่ยง และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

การศึกษาของวิไลลักษณ์ เสรีตระกูล (2557) ที่พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานครร้อยละ 73 มีการออมเงิน และเก็บออมด้วยวิธีการฝากธนาคาร โดยจะออมประมาณ ร้อยละ 10-25 ของรายได้ ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในทางบวก คือ ทศนคติที่ดีต่อการออม ในขณะที่ ปัจจัยที่มีผลทางลบต่อการออม คือ ทศนคติชอบการใช้จ่ายและทศนคติไม่สนใจเงินทอง ส่วนเพศ ระดับการศึกษาของบิดา ฐานะทางการเงินของครอบครัว และเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองไม่มีผลต่อ พฤติกรรมการออมของนักศึกษา

การศึกษาของวันดี หิรัญสถาพร และคณะ (2558) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลรัตนโกสินทร์บพิตรพิมุขจักรวรรดิ เป็นผู้ที่มีเงินออมคิดเป็นร้อยละ 37.8 นักศึกษาที่มีการออม มีจำนวนเงินออมน้อย วัตถุประสงค์ในการออม คือ การสะสมเงินเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการปัจจัยที่มีผลต่อการออมของนักศึกษา คือ เพศ รายได้ รายได้พิเศษต่อเดือน และการมีบุคคลตัวอย่าง ในการออม การศึกษาของมุกดา ไควกุล (2558) ที่พบว่า ประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนใหญ่มีรูปแบบการออม คือ เงินฝากกับธนาคาร ทั้งการฝากออมทรัพย์และการฝากประจำ ส่วนใหญ่ ไม่ได้กำหนดเงินออมที่แน่นอน ออมที่เงินเหลือ จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน คือ มากกว่า 5,000 บาท เหตุผลหลักในการออม คือ เพื่อไว้ในยามฉุกเฉิน มีระยะเวลาการออมเงิน คือ 1-5 ปี ส่วนใหญ่ผู้มีส่วนในการตัดสินใจออม คือ ตนเอง

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้วิธีสำรวจ (Survey Method) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

การออกแบบงานวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยปัจจัยที่ทำการศึกษา ได้แก่

1. ปัจจัยด้านลักษณะประชากร
2. ปัจจัยด้านสังคม
3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่

1. ปัจจัยด้านลักษณะประชากร
2. ปัจจัยด้านสังคม
3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ได้แก่ การตัดสินใจออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

การกำหนดประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรเป้าหมาย

กลุ่มประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการออมเงิน โดยที่ไม่มีการจำกัดเพศ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ทั้งนี้เนื่องจาก

ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจนของผู้มีเงินออม เนื่องด้วยผู้มีเงินออมสามารถออมเงินได้หลายรูปแบบซึ่งไม่จำกัดเฉพาะการออม จึงทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถทราบจำนวนประชากรที่ชัดเจนได้

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

จากการที่ไม่สามารถทราบจำนวนประชากรที่แน่ชัดจนได้ และไม่ทราบถึงสัดส่วนของผู้มีเงินออมที่ออมเงิน ผู้วิจัยจึงได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยคำถามที่ใช้ในการวิจัย อ้างอิงมาจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวข้องเพื่อให้ได้คำถามที่น่าเชื่อถือ และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ ซึ่งลักษณะแบบสอบถามจะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจออมเงินผ่านเงินกองทุนออมเงินแห่งชาติในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยแบบสอบถามส่วนนี้ผู้วิจัยใช้การวัดแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ในงานวิจัย ซึ่งสามารถแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ (Likert Scale)

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม โดยแบบสอบถามจะมีให้เลือกหลายคำตอบ (Multiple Choices) และแบบสอบถามส่วนนี้ผู้วิจัยใช้การวัดแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ในงานวิจัย ซึ่งสามารถแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ (Likert Scale)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจในการออมเงินผ่านกองทุนการออมแห่งชาติเป็นแบบตัวเลือกแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้มีเงินออม โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามแบบกระดาษเป็นชุด ๆ 400 ชุด เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย ซึ่งระยะในการดำเนินการศึกษาวินิจฉัยอยู่ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน 2566

เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ใช้ค่าร้อยละและค่าความถี่กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยประชากร ด้านเพศ อายุ สถานภาพ จำนวนบุตร ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และรายจ่าย

1.2 ใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย ในการอธิบายคุณลักษณะกับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ การตัดสินใจในการออมเงินผ่านกองทุนออมเงินแห่งชาติ และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

2. สถิติอนุมาน ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาการตัดสินใจออมเงิน ของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติการทดสอบแบบ t-test

2.2 เพื่อศึกษาการตัดสินใจในการออมเงิน ของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม อายุ สถานภาพ จำนวนบุตร ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และรายจ่าย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยประชากรการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยประชากรของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนบุตร ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน โดยแจกแจงค่าความถี่ร้อยละ ดังนี้

ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ซึ่งมีสถานภาพสมรสไม่จดทะเบียน จำนวนบุตร 2 คน ระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. อาชีพ ลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 30,000 บาท รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 30,000 บาท และภาระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 100,000 บาท

การทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงินผ่านกองทุนออมเงินแห่งชาติ ของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยด้านประชากร การเปรียบเทียบการตัดสินใจออมเงินผ่านกองทุนออมเงินแห่งชาติ ของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานครโดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนบุตร ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน และผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test กับตัวแปรด้านเพศ เป็นการหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม และใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กับตัวแปรด้านอายุ สถานภาพ จำนวนบุตรระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สิน เป็นการหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2กลุ่ม ซึ่งผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การตัดสินใจออมเงินโดยการจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ จำนวนบุตร ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ รายจ่าย และภาระหนี้สินที่แตกต่างกัน ทำให้โดยรวมไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ 0.05

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80.8 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.3 ซึ่งมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 59.5 จำนวนบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 46 ระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 35 อาชีพลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 37 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 74 รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.3 และภาระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.5

ส่วนที่ 2 การตัดสินใจในการออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในยามแก่ชรา คิดเป็นร้อยละ 55 ตัดสินใจจากคำบอกกล่าวเจ้าหน้าที่สถาบันทางการเงิน คิดเป็นร้อยละ 79.5 โดยการจัดกิจกรรมการออมโดยการออกบู๊ท คิดเป็นร้อยละ 67.3 รูปแบบการออม ออมเงินโดยใช้รูปแบบเงินฝากธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 73.3

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออมเงิน คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ รายได้มีผลต่อการออม

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจดังนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญปัจจัยทางเศรษฐกิจ พบว่ารายได้มีผลต่อการออม และปัจจัยทางสังคม ด้านวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในยามแก่ชรา และด้านการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สถาบันทางการเงิน ส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิงที่ให้ความสำคัญในการออมเงินเป็นส่วนมาก อายุจะอยู่ในช่วง 31 – 40 ปี เป็นลูกจ้างเอกชน/พนักงานบริษัท ที่มีรายได้ 10,000 – 30,000 บาท

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเงินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่าหลาย ๆ ปัจจัยไม่ว่าจะเป็นรายได้ต่อเดือน ภาระหนี้ต่อเดือน ระดับการศึกษา และจำนวนบุตรในครอบครัวต่างก็มีความสัมพันธ์กับการออม ทั้งนี้ ปัจจัยดังกล่าวยังมีความสัมพันธ์กับรายได้อีกด้วย แสดงว่าหากรายได้เพิ่มขึ้นก็จะส่งผลให้มีการออมเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นหากต้องการให้มีการออมเงินเพิ่มมากขึ้น อันดับแรกเพิ่มระดับการออมของประชาชน ภาครัฐต้องมีการดำเนินงานในระยะยาวเพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการออมและส่งเสริมให้เงินออมเข้ามาสู่ในระบบซึ่งทำให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้อย่างเต็มที่ และควรมีการจัดระบบประกันสังคมให้แรงงานนอกระบบที่ไม่มีสวัสดิการรองรับ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับการออมของประชาชนเพื่อการใช้จ่ายหลังเกษียณอายุ การรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญการออม การให้ข้อมูลข่าวสาร โดยปลูกฝังทัศนคติตั้งแต่วัยเด็กผ่านระบบการศึกษา หรือการใช้สื่อโทรทัศน์ และควรมีการสนับสนุนให้สมาชิกมีการศึกษาที่สูงเพื่อที่จะได้มีงานที่ดีทำให้มีรายได้ที่สูง ทำให้มีการออมเงินเพิ่มมากขึ้น สำหรับประชาชนที่ไม่มีการออมเงินควรสนับสนุนให้มีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว

บรรณานุกรม

กนกอร น้ำสมบูรณ์. (2550). "การตัดสินใจออมเงินกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)" วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กฤตภาส เลิศสงคราม. (2555) พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการการออมของพนักงานบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ . มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ/กรุงเทพฯ.

เกษมศรี ปุชนีย์วงศ์, 2558 การตระหนักรู้และพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของกลุ่มบุคคลช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จุฑาธิปดี ฤกษ์สันหัต (2555) เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ณภัทร สุดถนอม. (2556) "การเข้าสู่ระบบประกันสังคมภาคสมัครใจตามมาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533: กรณีศึกษาแรงงานนอกระบบในจังหวัดสมุทรปราการ"วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดาราวรรณ ธานีศรี. (2556). "การตัดสินใจเข้าสู่ระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบชาวไทยในเขต ภาคกลาง"วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ผุสดี เรืองคา. (2556) "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเวียงสา จำกัด จังหวัดน่าน"วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

พิชญ์สินี ศรีเดช. (2556). "ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัครประกันสังคม มาตรา 40 ของผู้ทำงานที่บ้านใน จังหวัดเชียงใหม่" วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. และดาราวรรณ ธานีศรี (2556)